

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 md. Buitenland 65 cent. Losse nummers 3 cent.

INHOUD: Er wordt op school gebeden. — De politieke crisis en de sociaaldemocratie. — Politieke politiek. — Arbeidersklasse en openbaar belang. — De bisschoppen en de crisis. — Troels-ra's poliek systeem der sociaal-democratie: II. — Resultaat van heerschend kapitalisme. — Moderne menschenhandel. — Vrouwenrubriek; De koe bij de horens vatten. — Kleine berichten.

Zij, die zich op het tweede kwartaal wenschen te abonneren, kunnen dit nu reeds doen en ontvangen dan de nog verschijnende nummers van dit kwartaal gratis.

DE ADMINISTRATIE.

Er wordt op school gebeden!

Kappeyne's schim waart droevig rond.

Wat is er, dat zijn grafurst schond?

Er wordt op school gebeden!

Het nageslacht maakt thans tot schand

De vaan, zoo fier door hem geplant.

Bedenk, er wordt gebeden!

Geen kennis voor het kinderhoofd!

„De naam des Heeren zij geloofd,”

Zoo dient er eerst gebeden.

„Het roode Spook” dreigt meer en meer!

„Verlos ons van den Booze, Heer!”

Wordt er op school gebeden.

O, zoo men 't kind nog voedsel bood!

„Geef heden ons ons daag'lijksch brood!”

Wordt er met smart gebeden.

Maar dat geeft men den kind'ren niet.

„Uw wil, o God, op aard' geschied!”

Zoo wordt op school gebeden.

„U is de kracht en heerlijkheid,”

O macht'gen, niet in eeuwigheid,

Hoe vurig afgebeden!

De stem der armoe eens verstomt.

„Uw rijk,” o Socialisme, „komt!”

Dat keeren geen gebeden!

N. A. CHEVÉ.

De Politieke Crisis en de Sociaaldemocratie

Twee punten staan in elk geval vast: dat een Minister van Oorlog *nooit* de steun kan verwachten van de Sociaaldemocratie; en, dat een meer beslist democratisch Kabinet — in dien zin democratisch, dat het Ministerie uit eigen kracht van burgerlijke partijen en belangen nog tot voor de arbeidersklasse belangrijke hervormingen zou leiden — ook in Holland niet meer zal optreden.

De tactiek van de Sociaaldemocratie tegenover het burgerlijk-politieke — niet enkel klerikale — spel, nu dat thans weer aktueel is geworden in Nederland door den val van Van Rappard, zal dus niet bepaald kunnen worden door de hoop op meer of min „democratische” Oorlogsministers of dito Regeeringen.

Terecht zegt Henr. Roland Holst in de Voorrede tot De Man's brochure „Het Tijdvak der Democratie”:

„De dwaling der ten decle nog in de spinnewebben der burgerlijke ideologie bevangen arbeiders (en van hun voormannen, Wp.) bestaat hieruit te meenen, dat waardevolle, gewichtige verbeteringen in het lot der arbeidende klasse, op de vernietiging

Onder Redactie van:

J. C. GETON, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

Advertentiën.

Per regel 10 cent

Bij abonnement speciaal tarief.

van het loonstelsel doelende hervormingen, zullen worden uitgevoerd nog alcer het proletariaat de macht in den Staat zal hebben veroverd, door de bourgeoisie zelve en door middel van het politieke apparaat der burgerlijke staats- en rechtsorde.” En verder: Het is „noodig dat het (proletariaat) geheel begripte, dat de eenige maat, waarnaar al zijn daden moeten worden gemeten, deze is: maken zij de proletarische organisatie krachtiger en omvangrijker, het klasse-bewustzijn vaster en dieper, de revolutionaire gezindheid vuriger. Zulke daden allèen, die dit uitwerken, zijn proletarische overwinning, — maar zulke zijn het ook altijd.”

Nu is het zeker, dat de S.D.A.P. erop uit moet zijn om zulke proletarische overwinningen te behalen. Ook is het zeker, dat een algemeene verkiezing als ons nu weer te wachten staat, een uitstekende gelegenheid is om zulke overwinning te behalen. Maar „een dwaling zou het zijn,” om nogmaals met Henr. Roland Holst te spreken, „de toename der parlementaire macht, de stijging der socialistische parlementszetels, te beschouwen als de ondubbelzinnige en alleenige maatstaf van de vorderingen der socialistische arbeidersbeweging.”

Ons optreden als Partij in een tusschentijdsche algemeene verkiezing als voor de deur staat is — tenzij wij ons *ondubbelzinnig* bijv. op een bijzonder daarvoor bijeen te roepen Kongres hiervan los te maken — niet te scheiden van het optreden der Partij in al zijn organen, in de parlementaire periode direct aan die verkiezing voorafgaande. Wij willen zeggen: Als men zelf *zoo* hangt aan de antithese, dat men voortdurend in het burgerlijke politieke spel (dat van *beide* zijden voornamelijk gespeeld wordt, om de arbeiders een politiek tijdverdrijf te bezorgen en ze van de scherpe verdediging tegen *alles* van hun klasse-belangen in af te houden) vóóral ziet het spel der klerikalen, en ontaktischerwijze op een Kuiper voortdurend meer hamert dan bijv. op een voor de arbeiders zeer onbenullige Veegens, — als men dus om kort te gaan van de niets-doende liberalen altijd nog iets méér verwachtte dan van de even weinig uitrichtende klerikalen, dan is het moeilijk om in een oogenblik als deze politieke crisis er één is, plotseling bij de arbeiders van alle soort, doch ook bij christelijk aangelegde en voor de politiek onverschillige arbeiders, direkt de overtuiging te vestigen dat voor de eischen van de arbeidersklasse klerikalen en liberalen van gelijke (on-)waarde zijn, dan wordt het moeilijk, om de arbeiders wien de burgerlijke politiek van te voren al een walg is, plotseling een uitspraak te laten doen over duidelijke en besliste *beginselen*.

Men is tot nu toe niet zoo heel duidelijk en beslist geweest — het is al meermalen opgemerkt, ook van sociaal-democratische zijde niet — in het Parlement, en het is dan heel moeilijk, ik zeg niet onmogelijk, om den proletariërs dan vlak daarna vast en diep het bewustzijn van hun saamhoorigheid tegenover klerikaal en liberaal bij te brengen. Het is misschien, hoewel niet zeker, niet zoo moeilijk hun stemmen voor de socialisten wèer te winnen, maar om overwinningen te behalen zoals de Internationale Sociaal-democratie die bedoelt, zoodat de *proletarische* organisatie *krachtiger* vooral wordt en omvangrijker, dat is moeilijker.

En hiermede komen we tot een tweede punt, dat

we in den komenden stembusstrijd niet mogen verwaarloozen. Het is doelloos en een bewijs van zwakte het te verzwijgen, — trouwens het is reeds vaker gezegd, niet alleen taktisch, ook organisatorisch staat onze Partij er in de hoofd-plaatsen, als 't tot strijd komt, oogenblikkelijk niet al te gunstig voor. De socialistische organisatie is er in de laatste jaren, vooral ook in het laatste jaar, niet op vooruit gegaan. Dit hangt natuurlijk met de gansche tactiek van de S. D. A. P. samen, die er niet op is berekend geweest de zoogenaamd anarchistische, eigenlijk politiek onverschillige arbeiders vooral, het juiste inzicht van onze revolutionaire politiek te brengen, maar wèl om de christelijk aangelegde meer dan noodig is van ons verre te houden.

Om al die redenen komt het ons voor, dat wij inderdaad om een proletarische overwinning te behalen, die niet zit in meer zetels, maar in meer organisatie, meer klassebewustzijn, meer revolutionaire gezindheid, eens kalm en krachtig moeten spreken. Natuurlijk, Troelstra heeft het al gezegd, het blanco is nu van de baan. Maar om zoo sterk te staan als wij konden en moesten, had het op *onze* baan nooit moeten wezen. En thans kunnen wij alleen duurzame overwinningen behalen door onze domme hoop op enige liberale braaf-doenerij krachtig en voorgoed op te geven. Sterk zullen wij thans worden door *onzen* strijd voor het Algemeen Kiesrecht, en daardoor alleen.

Niet de Ministers, niet de partijen van links of van rechts zullen uitmaken, dat het Algemeen Kiesrecht *de* kwestie zal zijn waarover het zal gaan bij de komende verkiezingen. Als het proletariaat één is, als vakbeweging en sociaaldemocratie willen, als men alle hoop op de liberalen laat varen en het te uitsluitend letten op de overige kapitalistische, dus klerikale, vooral Kuyperiaansche politieken staakt, als men de internationale revolutionaire kiesrechtbewegingen in Rusland, Oostenrijk en Duitschland tot voorbeeld neemt, die toch ons voorland zijn willen we ooit de bourgeoisie de voet op den nek kunnen zetten, als we dat doen en van dien internationalen proletarischen weg bij stemming *noch herstemming* afwijken, alleen dan zal een overwinning van ons in de komende strijd een proletarische overwinning worden.

In dien zin is het, dat wij den Sociaaldemokraten toeroepen: Maakt dat het Algemeen Kiesrecht de arbeidersleuze zij in den komenden strijd.

Eindhoven, 25 Dec.

Wp.

Politieke politiek.

Wat voor elken socialist datgene is, wat hem in de machtsuitoefening der bourgeoisie bijzonder afstoot, is de leugen, welke bij haar gelijk in heel de denkwijze en het leven der klassen — in tegenstelling met andere op uitbuiting berustende heerschende klassen — bijzonder kras aan den dag treedt.

Nemen wij b.v. den regeeringsvorm, waarin zich in parlementair geregeerde landen als het onze, als Frankrijk of Engeland, de politieke macht der bezittende klasse vertoont.

De parlementaire regeeringsvorm op zich zelf is reeds één groote fictie, d. w. z. een leugen, en al de instellingen, waarmee zij omringd is-of waaruit zij samen gesteld is, zijn niet anders.

De fictie der onafhankelijke machten in den staat is een leugen. Rechterlijke, wetgevende, besturende machten zijn in werkelijkheid niet van elkaar onafhankelijk of op zichzelf staande: zij zijn slechts machtsinstrumenten, onderling elkaar beïnvloedende organen derzelfde klasse.

De fictie, dat de koning zou regeeren, maar niet besturen, is een leugen evengoed, als de ministerieele verantwoordelijkheid, de onafhankelijkheid der rechterlijke macht en zooveel andere burgerlijke instellingen.

Al deze instellingen of opvattingen, die eenmaal in den tijd, toen de bourgeoisie zelf in de landen, waar het parlementarisme ontstond, in Engeland, Frankrijk, om de macht worstelde, werkelijkheden niet slechts, maar wapens ware in haar strijd, of ook wel deideele uitdrukkingen van haar behoefte, hebben hun karakter en zin totaal gewijzigd sinds de arbeidersklasse optrad als politieke macht, sinds zij zich als de Steenen Gart aan de tafel van Don Juan, neerzette aan den feestdich der bourgeoisie om haar in 't graf te slepen.

De arbeidersklasse bedient zich — bij gebrek aan een beteren strijdbodem — van het burgerlijke regeeringsinstrument, het Parlement om daar haar eischen te stellen en, zoo mogelijk eenige brokken van de tafel des rijken, dien zij bedreigt, af te grissen.

Maar zoolang de arbeidersklasse zelf niet in staat is om de uitoefening van bestuurszaken op zich te nemen gelijk de bourgeoisie dit doet, zoolang de arbeidersklasse niet door een geweldige verkorting van haar arbeidstijd de gelegenheid heeft gekregen om zich ook met de algemeene belangen voortdurend te bemoeien, is zij genoodzaakt, den strijd in de machtsorganen der bourgeoisie over te laten aan vertegenwoordigers, die uitsluitend of zoo goed als uitsluitend zich aan dezen arbeid kunnen wijden.

En steeds ontstaat daarbij het gevaar, dat de parlementaire vertegenwoordigers van het proletariaat, meegesleept door hun ijver, zich laten verleiden om in het burgerlijke parlement nog iets anders te zien dan een terrein, waar, ja gestreden wordt om eenige directe voordeelen, maar waar toch in de eerste plaats steeds de onmacht en onwil der bourgeoisie moeten worden aangetoond om op welk gebied ook duurzame of ingrijpende hervormingen tot stand te brengen.

Het parlement m. a. w. moet voor de vertegenwoordigers der arbeidersklasse steeds vóór alles blijven een tribune, waarvan zij het luïd en 't verst, omdat zij zich bevindt in de machtigste burg der bourgeoisie, tot het proletariaat kunnen spreken.

Zelfs dan nog moet en kan de beteekenis van het Parlement als strijdpark voor de arbeidersklasse niet worden overschat, omdat reeds een zekere mate van politieke ontwikkeling en vooral omdat een orgaan noodig is, wil de stem der proletarische vertegenwoordigers in het Parlement doordringen tot de arbeiders. En het behoeft zeker niet veel betoog: de materiele en intellectuele toestand van verreweg de meeste arbeiders is zoo: de in het Parlement gesproken woorden bereiken hen of niet, of zool, den toch door middel van de anti-proletarische pers in een zoo verslapt en verknoeden vorm, dat ook in dit opzicht de waarde van den strijd in het Parlement, wat heel iets anders natuurlijk is dan de strijd om het Parlement, niet te hoog moet worden aangeslagen.

Een der misvattingen, die de parlementaire vertegenwoordigert van het proletariaat steeds moeten trachten te vermijden is o.a. ook deze, dat van hun taktiek in de Kamer veel of belangrijks voor de kracht van het proletariaat ien zijn machtsontwikkeling zou afhangen.

De opvatting m. a. w. als zou het mogelijk zijn door zekere manoeuvres, in navolging van de tactische zetten der fracties van de bourgeoisie, meer invloed te verwerven, de verleiding, die voor elken van geboorte tot parlementarier aangelegden vertegenwoordiger der arbeidersklasse, zeer groot is, om als politicus te bereiken, door politieke politiek als 't ware af te troggen van de bourgeoisie datgene, wat de macht der arbeidersklasse nog niet vermag af te dwingen.

Nemen wij de kwestie, waarover in ons parlement nu reeds een jaar gepolitikasterd wordt sinds den 21 December 1906, toen de minister Staal bijna sneuvelde door zijn belagers in de Eerste Kamer, die vonden, dat hij niet genoeg mannetjes voor 't bewaren van de „orde” beschikbaar stelde.

Ziet men als vertegenwoordigers van de arbeidersklasse in deze kwestie, in de inrichting van ons militarisme, in de grootte van het blijvend gedeelte, in de eerste plaats een gelegenheid om zekere fracties der bourgeoisie te dwingen op militair gebied te bezuïningen, de lasten van het blijvend gedeelte voor de betrokken miliciens te verzachten, dan, het spreekt vanzelf, zal daarvan een politiek-tactisch optreden in de Kamer 't gevolg zijn.

Bij het optreden van een ministerie als datgene, wat wij nu sinds 1905 bezitten en dat nu naar allen schijn wel van 't tooneel zal verdwijnen, door niemand den door de Unie-liberalen wellicht betreurd, zal men in zulk een geval verwachten, dat 't met ernstige bezuïning zal aantoonen, niettegenstaande voor deze verwachting geen enkele oorzaak aanwezig was.

En stelt zulk een ministerie, dat eenvoudig mee moet drijven met den stroom, dat zelfs in ons landje steeds hoogere uitgaven voor 't militarisme moet voorstellen — niet uit kwaadwilligheid zoozeer als wel omdat het nu eenmaal de bourgeoisie moet dienen — dan zal de toorn over deze niet vervulde belofte des te heviger tot uiting komen, naarmate de teleurstelling grooter was.

Troelstra gebruikte in zijn heftigen aanval op den 20 December tegen den minister van Rappard, een aanval, die naar vele burgerlijke pennevoerders aannemen den minister en daarmee het ministerie ten val zou hebben gebracht: o.a. deze worden tegen „de regeeringspartijen.”: „Er is dit groot verschil, dat het Kabinet, hetwelk aan het tegenwoordige voorafging, niet de pretentie gehad heeft, het legeraangestuk uit het moeras te zullen halen. En gij wel.”

Een kreet van teleurgestelde liefde zouden wij geneigd zijn, die woorden te noemen.

Inderdaad niet te verwonderen, dat Troelstra, indien hij van dit Kabinet zulke verwachtingen heeft gekoesterd, het nu aanviel met een felheid, welke in het scherpste contrast stond met zijn uiterst gematigd optreden bij de begrotings-debatten, toen hij het hoofdpunt van het programma dezer zelfde regeering het idiote blanco, aanvaardde.

Politieke politiek, hier komt het op aan, moet zoo van het eene uiterste in 't andere vervallen.

Haar ontbreekt eenvoudig de hechte grondslag, die het wetenschappelijk, het historisch-materialistisch inzicht geeft, dat van hervormingen op welk gebied ook van de bourgeoisie in het tegenwoordige stadium der maatschappelijke ontwikkeling niets meer is te verwachten.

Een nagekomen oordeel.

De Stem des Volks, Weekblad voor de Arbeiderspartij te Utrecht, onder Redactie van Mendels, thans lid van het Partijbestuur, schrijft in zijn nummer van 14 Dec. over *De Tribune*:

Wij hebben met de aankondiging van dit nieuwe blad wat langer gewacht, omdat wij, voor wij een oordeel gaven, eerst den inhoud van eenige nummers wilden kennen, om te zien wat het brengen zou. Zoo kunnen wij dan nu zeggen dat het blad verscheidene leerzame en opwekkende bijdragen bevat, en dat het ter verheldering van inzicht in het wezen van het kapitalisme, in de bedoelingen der burgerlijke partijen en in de taak der sociaaldemokratie goede diensten kan bewijzen.

Van verschillende zijden heeft men de redacteuren hard gevallen, omdat zij hun onderneming op eigen initiatief en voor eigen risico hebben op touw gezet. Men was van meening dat een dergelijke publikatie alleen van de Partij mocht uitgaan, en dat de uitgaaf van dit weekblad, zool als die nu geschiedde, als een uit organisatorisch oogpunt te veroordeelen daad diende beschouwd te worden.

Wij kunnen deze bedenkingen niet deelen, en achten de consequentie van het oprichten van een tweede dagblad naast *Het Volk* (waarvan b.v. de redactie van dit blad gewaagde) ten eenenmale verkeerd getrokken.

Daar toch zou men in concurrentie met een bestaand partijorgaan treden, en dus duidelijk tegen het partijbelang optreden. Hier daarentegen geldt het een algemeen propagandistische uitgaaf die door de partij als zoodanig nog niet is ter hand genomen. En bovendien, waarom zou men wel desnoods elke week een propagandistisch geschrift mogen uitgeven in den vorm van een brochure, en niet in dien van een blad?

Wij zouden zoo meenen, hoe meer Socialistische propagandalektuur, hoe beter — als het gehalte maar niet ondeugdelijk is.

Arbeidersklasse en „openbaar belang.”

Op het congres van spoorwegpersoneel, 17 November 11. te Utrecht gehouden, werd een door de Commissie van Voorbereiding opgesteld rapport behandeld, dat eene uiteenzetting bevat van de grondslagen tot wettelijke regeling hunner positie, zool als zij voor het personeel der verschillende spoorweg-maatschappijen wordt gewenscht.

De eerste zinsnede van de algemeene inleiding van dit concept, dat zonder discussie werd goedgekeurd, luidt:

„Het openbaar belang vordert, dat over de diensten van het spoorwegpersoneel steeds beschikt zal kunnen worden; de wet heeft, uit die overweging, het neerleggen van den arbeid door dat personeel strafbaar gesteld.”

Ziehier een wijze van voorstelling, die wij gedurende en met de staking van het spoorwegpersoneel in 1903 van de burgerlijke persorganen van alle partijen hebben kunnen hooren, en waarop ook de regeering

zich bij hare ontrecting van de spoorweg-arbeiders beriep. En het is deze zelfde beschouwingswijze, die ook in andere landen dienst doet, overal waar de regeeringen het spoorweg-personeel van het stakingsrecht willen berooven.

Het is daarom wel de moeite waard na te gaan, of ook de arbeiders deze consideratie hebben te aanvaarden, en zich bij het feit, dat hun het scherpste, het beslissend economisch wapen wordt ontnomen, hebben neer te leggen, omdat zij het „openbaar” of „algemeen” belang erkennen als iets, waarbij hunne byzondere belangen moeten wijken.

Dat „openbaar belang”, dat aan de arbeiders wordt voorgehouden iets te zijn, waarvoor bepaalde groepen hun byzondere belangen moeten opgeven, wat is dat eigenlijk voor een ding? Is het wel iets dat waarachtig bestaat?

Met „het openbaar belang” bedoelt de bourgeoisie in den regel¹⁾ de ongestoorde voortgang van het maatschappelijk leven. In de fabrieken en werkplaatsen moet gewerkt worden; in de handelsplaatsen en havens moeten de grondstoffen en goederen af en aanvloeien; de zakenmensen moeten naar de beurs kunnen gaan, de kooplui naar hun kantoor, de rechters naar de rechtbank, de Tweede Kamerleden naar den Haag, enz. enz. Kortom: de geheele maatschappelijke machinerie moet glad en netjes loopen, die maatschappelijke machinerie, waarvan de kern is de productie, en wel de kapitalistische productie, d. w. z. het voortbrengen van meerwaarde, de oopenhooping van meerwaarde, door den onbetaalden arbeid der arbeidersklasse. Die maatschappelijke machinerie, welke noodzakelijk altijd weer opnieuw voortbrengt aan den eenen kant overvloed, rijkdom, weelde, verslapping door genot; — aan den anderen ellende, overmatigen arbeid, verminking van lichaam en geest, prostitutie, tuberculose, alcoholisme enz. Het „openbaar belang” is in één woord het belang der heerschende en bezittende klassen, dat de kapitalistische productie niet worde onderbroken, de burgerlijke orde niet worde verzwakt. Het „openbaar belang” is een ander woord voor het verlangen van den industriëlen- en handels-kapitalist ongestoord te *verwerven*; van den rentenier, te *genieten*; van alle handlangers en dienaars der burgerlijke orde, te *heerschen*. Het is, gelijk zooveel andere uitdrukkingen, innerlijk voos en leugenachtig, omdat het een uitdrukking is, bestemd om het klassekarakter van onze huidige maatschappij te *omhullen* en te verbloemen.

Het „openbaar belang” is in één woord een fraai masker, voorgebonden voor het hatelijk gelaat van de „belangen der kapitalistische en heerschende klassen.”

Maar, zal de lezer misschien vragen, is er toch niet iets van aan, dat er een openbaar belang, een belang uitgaande boven de verschillende klasse-belangen en ze allen omvattend, bestaat? In het kapitalisme en de burgerlijke heerschappij, is het dan werkelijk niet beter en gunstiger, ook voor de arbeiders, dat alles zoo geregeld mogelijk zijn gang gaat, dat de productie niet onderbroken wordt? De arbeiders lijden toch ook onder de stremming, die het gevolg is van groote stakingen in takken-van-bedrijf, welke diep ingrijpen in het maatschappelijk leven: stakingen in de steenkool-industrie, het haven- en spoorwegbedrijf, enz.

Dit is zeker waar: kapitalisten en arbeiders hebben tot op zekere hoogte en in zekere opzicht gemeenschappelijke belangen. Overvloed van werk b.v., goede oogsten, ongestoorde vrede, liggen in het belang van alle maatschappelijke klassen, dus in het „algemeen of openbaar belang.” En storing van de productie treft daarenboven de arbeiders duizendmaal feller, harder, meedoogenloozter dan de bezitters.

Maar — wat de maatschappij vooruitbrengt is niet het gemeenschappelijke, maar het *tegenstrijdige* in de belangen tusschen de groote moderne klassen. Niet uit de eenheid, uit de tegenstelling van belangen wordt de beweging der maatschappij geboren. En zoo komt het, dat de arbeiders strijdend voor de byzondere belangen van hun klasse of zelfs van een onderdeel daarvan, inderdaad strijden voor het sterker en strijdvaardiger worden der eenige klasse, die de maatschappelijke, juridische, staatkundige verhoudingen in overeenstemming brengen met de moderne productie-krachten, strijden voor de ontwikkeling der maatschappij van kapitalisme tot socialisme — en daarmee voor het eenige ware, echte „algemeene belang.”

De ongestoorde voortgang van productie en verkeer is kapitalistisch belang. Een spoorwegpersoneel, behoorlijk gesalarieerd, bevrijd van overmatigen arbeidstijd, vrij openlijk deel te nemen aan de politieke- en de vakbeweging, niet gedwongen tot oogendienst, noch genoodzaakt zijn overtuiging te verbergen — dat is een ontzaggelijk belang voor het geheele proletariaat. Welk een groote aanwas van kracht b.v., zou het voor de Duitse arbeidersbeweging beteekenen, konden de

honderdduizenden spoorwegmannen aldaar op deze hoogte komen te staan! En wanneer dit door staking en door staking alleen, kon bereikt worden, dan zou, van *socialistisch oogpunt*, alle ongelegenheid en verkeers-stremming, enz., die de staking voor Duitschland zou veroorzaken, geen gewicht in de schaal mogen leggen. Want al deze meest kapitalistische, meest stoffelijke belangen, die de heerschende klassen dan zonder twijfel als „openbaar belang” zou betitelen — wat zouden ze beteekenen, vergeleken bij het gewichtige, klare, beide ideeële en stoffelijke arbeidersbelang?

Nog helderder wordt dit, wanneer men denkt aan spoorwegstakingen, plaatsvindend als onderdeel eener algemeene proletarische beweging. Dergelijke bewegingen kunnen, zooals in Rusland 1905, een groot revolutionair doel hebben, of wel, zooals in Holland 1903 en Italië 1904,³⁾ meer het karakter van een algemeen spontaan protest tegen de kapitalistische orde. In het eerste geval, waar een revolutionaire klasse storm loopt tegen een afgeleefd en verrot systeem, is het wel zonneklaar, dat juist het „openbaar belang”, het belang der massa's, die onderdrukt en verstikt worden door een klein getal korrupte bevoorrechten, door den strijd, door de wanorde en anarchie, die uit hem volgt, gediend wordt. Hoe groot die wanorde, hoe vollediger die anarchie, hoe volkomener het verstoord worden van economischen en politieken samenhang — des te beter dan, want des te meer kansen op overwinning.

Maar ook de bewegingen onzer dagen, die, te zwak om een directe revolutionaire uitwerking te hebben, meer het karakter dragen, wat ook hun aanleiding zij, van een geweldig protest tegen de ellende, de onderdrukking, de ontrecting van het proletariaat — ook dergelijke bewegingen zijn uit socialistisch oogpunt met vreugde te begroeten. Zij wekken in het proletariaat het gevoel van wat het eenmaal zal kunnen, wanneer, door dieper bewustwording en door de school der organisatie, de revolutionaire gezindheid en de klassen-solidariteit, die thans nog slechts nu en dan even uitlaaien, zullen geworden zijn tot een verterend vuur. Zij bemoedigen het proletariaat in even hooge mate als zij zijne vijanden met vrees vervullen. Zij brengen scharen van onverschillige, versuete arbeiders, zij het ook slechts voor korte oogenblikken in den strijd; zij verhaasten den groei van het klassebewustzijn en verhelderen het inzicht in de maatschappelijke tegenstellingen.

Het zou een ramp voor de arbeidersbeweging zijn, zoo een zoo sterk en zoo belangrijk bataillon in zijn rijen, als het spoorwegpersoneel is, zich door de burgerlijke leugen van een boven de klassen zwevend „openbaar belang” liet verblinden, en zich op gewichtige momenten afscheidde van zijn medearbeiders. Maar de revolutionaire geest en de klasse-solidariteit, die het spoorwegpersoneel in een aantal landen bij verschillende gelegenheden heeft bezweven, en die wortelt in den druk waaronder het ligt, in de eenheid zijner belangen met die van het geheele proletariaat, is ons borg, dat dit nimmer zal geschieden.

H. R. H.

¹⁾ Een uitzondering maakt doorgaans de oorlog. Oorlogen worden gevoerd in het belang der heerschende klassen, en daarom eischt dan juist het „openbaar belang”, dat productie en verkeer worden onderbroken.

²⁾ Aan die Italiaansche beweging nam het spoorwegpersoneel geen deel.

De bisschoppen en de crisis.

In Keulen heeft voor eenige dagen een conferentie van bisschoppen plaats gehad, om te beraadslagen over de laatste pauselijke ordonnantie in zake de moderne vakbeweging en ander modernisme.

Bij deze gelegenheid heeft kardinaal Fischer aan de Duitse bisschoppen een maaltijd aangeboden die er als volgt uitziet.

Gerechten.	Wijnen.
Eendvogelcoteletten.	Madeira.
Koninginnesoep.	Tafel-) Gersenheimer,
Beckforellen	wijn) Uerziger.
met aardappelen en	1900er Rauenthaler.
botersaus.	1904er Piesporter.
Reebout	1897er Bordeaux-
met erwten en asperge.	Margaux.
Tongenragout.	1900er Liebfrauen-
Jonge Ganzen	milch.
met salade en compôte.	1904er Branneberger
IJs.	Auslese.
Kaas — Fruit.	Champagne.
Koffie.	

Asceten zijn de heeren nog niet. Al zullen onze lezers wel niet geheel beseffen wat dit menu alzoov bevat, ze kunnen 't den heeren overlaten.

Troelstra's politiek systeem der sociaaldemocratie.

II

Niet enkel zorg voor de toekomst, wanneer wij practisch aan den opbouw van het socialisme gaan, heeft Troelstra tot zijn beschouwing van het „politiek systeem der sociaal-democratie” gebracht.

Hij meent, dat dit bovendien noodig is, om onze gedragslijn voor het tegenwoordige vast te stellen. „Eerst, als de partij zich een duidelijk beeld van de politieke organisatie gevormd heeft, die zij wil opbouwen, zegt hij, kan zij uitmaken, waarheen zich hare tegenwoordige positieve arbeid vooral heeft te richten. Haar opvatting van de vakorganisatie, van de rechten en plichten van beambtenverenigingen etc. zullen daarvan sterk afhangen. Tegenover burgerlijke partijen wint zij een vast kenmerk, dat voor haar van waarde is bij de beoordeeling van de vraag, in hoeverre zij in ieder apart geval met een of meer van deze partijen zal kunnen samenwerken.” Blijkbaar heeft Troelstra het gemis aan een vast standpunt gevoeld, dat bij de beoordeeling van allerlei wetten den maatstaf voor onze houding moet leveren en zoekt hij dit standpunt nu in de rol, die hedendaagsche organisaties in de toekomstmaatschappij zullen spelen. Bij die opvatting is het geen wonder, dat hij de behoefte voelt, wat preciesers over die toekomstmaatschappij te weten. Maar dit ligt niet aan de sociaaldemocratie in het algemeen, want zij vindt sinds lang den maatstaf der beoordeeling in haar *standpunt van den klassenstrijd*.

Dit kan aan voorbeelden duidelijk gemaakt worden. Hebben wij bij de beoordeeling van de vakorganisatie noodig, haar rol in de toekomstmaatschappij te kennen? Naar de meening van vele schrijvers zal men aan vereenigingen van vakgenooten de productie in hun vak opdragen, die zij dan zelf in byzonderheden regelen. Zulk een productievereeniging is dan echter een geheel ander ding, dan een tegenwoordige vakvereniging, die een strijdvereniging is. Het doel van de toekomstige is: te produceeren ten bate van en in opdracht van de gemeenschap; dat van de tegenwoordige is de arbeidsvoorwaarden (loon en werktijd) te verbeteren in strijd tegen de patroons. Of de toekomstige productie- en de tegenwoordige strijd-vereiniging uit dezelfde menschen bestaan, is daarbij toevallig en onverschillig; 't zal wel niet, omdat beide zoo verschillende doeleinden hebben; in een productievereeniging voor huizen bouwen bv. zouden naast metselaars, opperlui en timmerlieden ook de architecten en bouwingenieurs moeten zijn, die in een strijdende vakvereniging niet thuisbehooren. Bij de vakverenigingen van nu wordt alles, wat ze doet, laat, inricht, *enkel* beheerscht door het *strijd*karakter van nu; dit is de maatstaf voor haar en haar taktiek. Dat was steeds de fout van de anarchisten, dat ze in de vakverenigingen tegelijk toekomstorganen zagen, kiemen voor de toekomstige organisatie der maatschappij; aan deze toekomstfunctie offerden zij de noodzakelijkheden van den tegenwoordigen strijd, b. v. de hechte organisatie, op en zoo werden hun vakgroepen onmachtige debatterende en theoretiseerende clubjes. Het eene standpunt van den klassenstrijd geeft hier ondubbelzinnig in alle vragen, de vakorganisatie betreffend, het antwoord; geeft ook den maatstaf voor haar belangrjkheid, die door beschouwingen over haar rol in een socialistische maatschappij geen zier groter wordt.

Willen wij daarmee zeggen, dat het belang der vakorganisatie met haar heden, met de kleine verbeteringen in loon en werktijd, die zij kan veroveren, uitgeput is? Neen; haar strijd karakter, haar waarde als orgaan der strijdende arbeidersklasse, slaat niet enkel op 't heden, maar ook op de toekomst. Zij smeedt vast saamgehechte massaorganisaties; zij leert de arbeiders discipline en bereidt op deze wijze onze zegepraal in den zwaarderden komenden strijd voor, omdat zij nieuwe menschen maakt, in staat de overwinning te behalen. Aan die overwinnaars kan men gerust overlaten, dan zulke groepen en organisaties te scheppen, als telkens noodig zijn voor de behoefte.

De gewichtige rol, die de vakvereniging in den bevrijdingsstrijd der arbeidersklasse speelt, is voor ons sociaal-democraten geheel voldoende en alleen maatgevend voor onze houding tegenover haar; daarom strijden wij steeds zonder voorbehoud voor haar rechten en vrijheden in 't parlement, zooals wij voor ons zelf strijden. Zeker, dit argument zal bij burgerlijke partijen, die haar te lijf willen, niets uitwerken, maar houdt men deze lui de zoogenaamde rol der vakvereniging in de socialistische maatschappij voor, dan hebben ze daar evenzeer maling aan. Een parlementaire strijd over zoiets wordt echter heelemaal niet door argumenten beslist, die tegenstanders *overtuigen* maar enkel door redenen, die *in de machtsverhoudingen* zelf liggen.

Aan dit voorbeeld is te zien, hoe onze houding tegenover allerlei instellingen, organisaties, verschijnselen niet bepaald wordt door een onnauwkeurig bekende toekomst, maar door het heden; niet door het wezen der socialistische, maar door dat van de kapitalistische productiewijze; niet door een denkbeeldig politiek systeem der sociaal-democratie, maar door het standpunt van den klassenstrijd. Het eerste is niet alleen overbodig, maar zou zelfs tot houdingen kunnen voeren, die met het laatste in strijd zijn. Voor Troelstra is het reeds, blijkens zijn aangevoerde woorden, een brug, die tot samenwerking met burgerlijke partijen kan voeren.

Men neme als ander voorbeeld het geval van staatsbeambten, gemeentewerklieden, spoorwegpersoneel (dit laatste gedacht vooral in geval van staatsexploitatie). Een staking van zulke groepen brengt allerlei verwarring en onaangenaamheid in de maatschappij. Dezelfde burgerlijke politiek, die wij straks met het oog op den toekomststaat om bewegingsvrijheid voor de vakvereniging vroegen, voeren ons nu ons eigen standpunt tegemoet: „in een socialistische staat zou jullie ook niet dulden, dat een groep, een minderheid, om haar privaatbelang te verdedigen, het algemeen belang door een staking ernstig ging schaden.” Lieten wij ons nu leiden door de toekomstrol van zulk een vakvereniging als deel van de geheele maatschappelijke productie, dan zou men inderdaad in twijfel kunnen komen, of een staking in zulk een belangrijk bedrijf wel geoorloofd mag heeten. Het standpunt van den klassenstrijd, de beschouwing van de kapitalistische werkelijkheid van nu, geeft echter een ondubbelzinnig antwoord. Het zoogenaamde privaatbelang van een kleine groep vertegenwoordigt het belang der geheele strijdende arbeidersklasse; het zoogenaamde algemeen belang is de ongestoorde burgerlijke orde, de burgerlijke winstmakerij, het belang der bezittende klasse. Van uit het standpunt van den klassenstrijd vechten wij voor de uiterste bewegingsvrijheid der vakverenigingen ook van staatswerklieden en beambten. In hoeverre de bourgeoisie die vrijheid dan toestaat, of door haar politieke overmacht beperkt, hangt af van wat bij haar zwaarder weegt: het voordeel dat ze bij kneveling dezer arbeiders heeft, of het nadeel, dat uit de grimmige ontevredenheid van deze tot koelees vernederden en hun klassegenooten voortkomt.

Wij zien dus, dat het practische belang, dat Troelstra in den opbouw van een toekomstig politiek systeem voor onze tegenwoordige taktiek ziet, niet bestaat, daar onze taktiek ondubbelzinnig door het standpunt van den klassenstrijd bepaald wordt. Een practisch belang bestaat alleen voor diegenen, die aan het standpunt van den klassenstrijd niet wenschen vast te houden en daarom een kwasi-theoretischen grond noodig hebben, om samengaan met burgerlijke partijen daarmee te kunnen verdedigen.

A. P.

Resultaat van heerschend kapitalisme.

Ook voor ons is de toekomst mengsel van licht en duisternis, en voelen wij een huivering, wanneer wij in haar diepen, met nevel gevulden trechter trachten te zien. Wel weten wij dit ééne zeker, dat dáaruit opstijgt voor ons het goede, meer macht, meer kennis, meer bewustheid voor het proletariaat, en eindelijk zegepraal. En het is veel dit te weten.

H. ROLAND HOLST.

Nog sterven duizenden, millioenen proletariërs die, door de onverzadigbare vraatzucht van kapitalistisch winstbejag, nimmer in hun leven gevoeld noch begrepen hebben het wezen van hun leven onder het Kapitalisme. Nog staan massale groepen arbeiders buiten de rijen van het socialistisch proletariaat. Maar de propagandisten, de strijders voor hun klasse-idealisme zullen de somber over hun wezen hangende nevelen door de bezielende klanken van hun stem verbreken, en de revolutionaire stormwinden van maatschappelijke klassenstrijd zullen den nevel voor *allijd* verjagen.

Eenmaal onttrokken aan den knellenden greep van dofheid en berusting, waarin het kapitalisme hen tracht te houden zullen stoute gedachten, stijgende hartstochten in hen voeden de revolutionaire gevoelens. Kinderen als ze zijn van het moderne kapitalisme, zullen zij worden mannen met verder uitzieende blikken, zullen zij zich niet blind staren op het direct voor hen liggend tafereel, steeds de horizon van hunne gedachten verwijden en in hen zal groeien het besef, hoe en waardoor het kwam, dat zoovelen van hun broeders en zusters in den strijd, die achter ons ligt, zijn teruggeslagen. Ze zullen leeren begrijpen, waarom in vroegere soortgelijke revolutionaire tijdperken, waarin de verdruchte klassen het dorsten wagen zich tegen de heerschers

